

راه‌ها بسته شده اما می‌خواهند در انتخابات شرکت کنیم

سید محمد خاتمی:

گروه سیاسی| «راه‌ها بسته شده اما می‌خواهند در انتخابات شرکت کنیم.» این عبارات تصویر دقیقی از وضعیت اصلاح‌طلبان در انتخابات ارائه می‌کند، فضایی که در آن از يك طرف، امکانی برای کنشگری فعال در اختیار اصلاح‌طلبان قرار نمی‌گیرد اما از آنان خواسته می‌شود دست به مشارکت زده و حضور فعالی داشته باشند. هرچند خاتمی با رویکرد انتقادی نسبت به شرایط سخن می‌گوید اما فاصله جریان اصلاحات از براندازی را هم یادآور شده و «براندازی را نه ممکن و نه مطلوب» می‌داند. خاتمی جریان اصلاح‌طلبی را مخالف براندازی و منتقد نظام حکمرانی معرفی می‌کند. در عین حال «خوداصلاحی» را کم‌هزینه‌ترین و بهترین راه پیش روی حاکمیت معرفی می‌کند. رییس‌جمهور اسبق کشور این سخنان را در جمع اعضای هیات‌ریسه جبهه اصلاحات ایران که به دیدار وی رفته بودند، بیان کرد. سیدمحمد خاتمی که در جمع اعضای هیات‌ریسه جبهه اصلاحات ایران سخن می‌گفت، اعلام کرد بله، اصلاح‌طلبان و بسیاری از مردم حق دارند و می‌خواهند در انتخابات شرکت کنند اما باید روزنه‌ای وجود داشته باشد که بتوان شرکت کرد. وقتی که می‌گویید در انتخابات شرکت کنید ما می‌گوییم شما آنها را نمی‌پسندید بیرون کرده و از حق شهروندی محروم کرده‌اید و راه‌ها را روی آنها بسته‌اید. وی در ادامه این اظهارنظر خود گفت: بله، اصلاح‌طلبان و بسیاری از مردم حق دارند و می‌خواهند در انتخابات شرکت کنند اما باید روزنه‌ای وجود داشته باشد که بتوان شرکت کرد. البته اینکه اصلاح‌طلبان بخواهند در انتخابات شرکت کنند یا نه، بستگی به تصمیم جبهه اصلاحات دارد اما بالاخره حکومت باید راه‌ها را باز کند، حتی راه‌های حداقلی و نمی‌شود همه راه‌ها را بست و باز هم انتظار شرکت گسترده داشت. خاتمی با بیان اینکه من بارها دیدگاه خودم را از منظر اصلاح‌طلبی یادآور شده‌ام و حتی در مقدمه بیانیه ۱۵ ماده‌ای بیان کرده‌ام این روند و روال حکمرانی که وجود دارد، نه به نفع مردم است و نه در دراز مدت قابل دوام! افزود: از سوی دیگر ما نمی‌خواهیم نظام از پا درآید، زیرا همان‌طور که گفتم براندازی را

نه ممکن میدانم و نه مطلوب و حتی معتقدیم بسیاری از کسانی که ادعای براندازی دارند، موفق نمیشوند و اگر هم موفق شوند از جمله با کمک نیروهای خارجی خواهد بود که در این صورت ایران ما دچار هرج و مرج و خسارتهای فراوانتری خواهد شد و نیز رنج و مصیبتی بر مردم که خواسته اصلی آنها زندگی کردن است، وارد می شود که به مراتب بیشتر از حال و گذشته خواهد بود و ایران عزیز بیش از پیش آسیب خواهد دید. رییس دولت اصلاحات با تاکید مجدد بر اینکه ما هم با براندازی مخالفیم و هم با نحوه حکمرانی که وجود دارد، گفت: بنابراین به اینجا رسیدیم که خود اصلاحی شاید کم هزینه ترین و بهترین راه باشد. البته به شرطی که حاکمیت نظرات خیرخواهانه دیگران را تحمل کند و دست به اصلاح خود چه در ساختار، چه رویکرد و چه رفتار بزند. وی اضافه کرد: ولی به نظر میرسد حاکمیت این پیشنهاد خود اصلاحی را هم یک نوع انحراف میداند و با آن نیز برخورد میکند و با شیوه و روشی که ما گفتیم نظام اصلاح شود و بماند و به هم نخورد، موافق نیست. در حالی که اگر خود اصلاحی صورت نگیرد به این معناست که حکومت در میان مدت به سمت خود براندازی پیش خواهد رفت، چرا که این روال حکمرانی، روالی نیست که بتواند تداوم داشته باشد.

چرایی شکل گیری جبهه اصلاحات

خاتمی در ادامه به چرایی شکل گیری جبهه پرداخت و گفت: یکی از مشکلات اساسی این است که در کشورهایی مثل ما و با این نحوه حکمرانی چیزی به عنوان حزب، سندیکا، صنف به صورت نهادینه جا نیفتاده و به رسمیت شناخته نمیشود. اگر ما حزب و صنف به معنای واقعی داشتیم، دیگر نیازی به جبهه نبود. سابقه احزاب شاهد این ماجراست؛ آنها یا قدرت ساخته اند و ابزاری در دست قدرت یا متکی به بیگانه در خارج از کشور و اگر هم استقلال داشته اند خیلی زود از صحنه خارج شده یا از کار افتاده اند. در حالی که احزاب باید قدرت ساز باشند و نه قدرت ساخته! وی افزود: ما حزب به این صورت که در نظام های مردم سالار هست، نداریم و چند حزب هم بودند که نتوانستند پا بگیرند، چرا که یا مردم به آنها اعتنایی نکردند و خود به خود از بین رفتند یا حکومت اجازه رشد به آنها نداد. بنابراین به گروه هایی با سلیق مختلف اصلاح طلبی که عنوان حزب یا تشکیلات را دارند، گفته شد بیاییم این پراکندگی را سامان دهیم و گروه هایی که به هم نزدیک ترند، به طور موقت جبهه تشکیل دهند. خاتمی با بیان اینکه جبهه به این معنا نیست که در آن اختلاف وجود ندارد، گفت: همان طور که میان دو حزب و یک جناح هم اختلاف وجود دارد، در

جبهه هم اختلاف هست. جبهه‌ای که در درونش اختلاف نباشد معنا ندارد. اما مهم این است که با تدبیر و عقلانیت کاری کنیم که اختلاف حل شود و به نزاع تبدیل نشود. البته این کار مهمی است که مدیریت و هیات‌ریسه جبهه باید انجام دهند و ضمن رعایت بیطرفی نسبت به همه افراد و گروه‌ها، اهداف و وجوه مشترک میان آنها را پیدا کرده و به حفظ انسجام و وحدت کمک کنند. البته ضمن آنکه اختلافات در جبهه را باید به رسمیت شناخت اما يك چارچوب و اصولی هم باید تعریف شود تا بر اساس آن چارچوب هر نوع فعالیتی انجام گیرد، به خصوص در تصمیمات خاص! به این معنا که بحث و صحبت شود و نظرات مختلف با هم برخورد کند و به يك جمع‌بندی برسد. سپس وقتی جبهه با روشی دموکراتیک به يك جمع‌بندی با رای اکثریت رسید، نتیجه آن باید عملی شود. اگر کسی در جبهه برخلاف اصول و معیارها و آن چارچوب عمل کرد، قابل قبول نیست. وقتی می‌گویند انسجام، به این معنا نیست که همه تابع يك نظر باشند. اما اگر چارچوبی پذیرفته‌ایم، انسجام و منطق حکم می‌کند در عمل نظر اکثریت مبنای قرار گیرد و باید انجام شود. نه اینکه اگر نظرات افرادی، رای اکثریت را نیاورد بگویند ما می‌رویم و نظر خودمان را انجام می‌دهیم، اینکه صحیح نیست و نمی‌شود فردی بگوید چون این نظر جبهه را قبول ندارم پس خلاف آن را انجام می‌دهم، این غیرمنطقی است.

جابه‌جایی‌ها در جبهه اصلاح‌طلبی

رییس دولت اصلاحات ضمن انسجام‌بخش خواندن مدیریت بهزاد نبوی در جبهه اصلاحات طی دوره قبل گفت: جا دارد در همین جا از آقای نبوی تجلیل کنم؛ با اینکه ایشان انسانی صاحب‌نظر و تحلیل در سیاست هستند و سوابق مبارزاتی چه پیش از انقلاب و چه بعد از انقلاب دارند، همواره به عنوان يك انسان فداکار، پیگیر مسائل تشکیلاتی هستند و توانستند نسبت به اختلاف‌های درون جبهه بیطرفانه و با درایت مدیریت کنند. وی در خصوص انتخاب رییس این دوره جبهه اصلاحات گفت: آقای نبوی اگر کنار رفتند به خواست خودشان این کار صورت گرفت. الحمدلله خانم منصوره جایگزین ایشان شدند که فرد توانایی هستند و من مدیریت و تدبیر خانم منصوره را به خوبی می‌شناسم. خاتمی در ادامه در پاسخ به درخواست آرایه رهنمودهایی به جبهه خطاب به اعضای هیات‌ریسه گفت: توجه داشته باشید به هر حال این جبهه تشکیل شده است. پس تلاش کنید اولاً به هیچ قدرتی وصل نباشید و شما خودتان رهنمود ساز باشید و من هم به عنوان يك عضو کوچک جریان اصلاحات نظر خودم را می‌گویم. توقع من این است که جبهه کاملاً مستقل و بدون اتکا به ارشاد و راهنمایی دیگران تصمیم بگیرد و البته این صلاحیت را هم دارد. در عین حال جبهه باید جست‌وجو کند و

ببیند جز راه‌های تجربه‌شده، چه راه‌های مدنی دیگری برای اصلاحات وجود دارد تا انجام شود.

آذر منصوری: افزایش روند خالص‌سازی

آذر منصوری، رییس جبهه اصلاحات نیز در ابتدای این دیدار ضمن قدردانی از مواضع رو به جلوی خاتمی به خصوص مواضعی که بعد از جنبش زن، زندگی و آزادی اتخاذ کرده است، گفت: به هر حال امسال انتخابات را در پیش رو داریم و با اینکه ما بنا نداشتیم به این زودی وارد بحث تحلیلی و تجویزی در مورد انتخابات شویم، اما تصویب و ابلاغ قانون جدید انتخابات که به نظر یک نوع خودتحریمی در راستای خودبراندازی است و نیز اعلام زودهنگام زمان ثبت‌نام‌ها موجب شد جبهه وارد فاز جدید و ناگزیری از اعلام موضع و صدور بیانه شود. وی با بیان اینکه ما به عنوان جریانی که خود را اصلاح‌طلب می‌دانیم مدام باید از حاکمیت و جامعه تحلیل دقیق و واقع‌بینانه داشته باشیم، افزود: در حال حاضر شاهد افزایش روند خالص‌سازی هستیم که از نگاه عاملان و حاملان آن، باید مقدمات ظهور را فراهم کند. آنها بدون توجه به هشدارها در مورد شکاف‌ها و گسست‌های موجود و روند فزاینده بحران‌های همه‌جانبه و نیز فقدان مشروعیت سیاسی، از یک طرف رای همه مردم را نادیده می‌گیرند و از طرف دیگر هم از طریق ارایه لوایحی چون حجاب و عفاف عملاً بر صورت جامعه چنگ می‌زنند. حالا در چنین شرایطی و با توجه به روندی که در جریان است، باید ببینیم آیا می‌توانیم تاثیرگذار باشیم یا نه؟ به این ترتیب که بتوانیم از یک سو سرمایه اجتماعی اصلاح‌طلبان را احیا کنیم و از سوی دیگر نهاد انتخابات و صندوق رای را به صاحبان اصلی آن بازگردانیم. رییس جبهه اصلاحات همچنین درباره رویکرد اعضای جدید هیات‌ریسه این جبهه گفت: سعی ما در جبهه همگرایی و انسجام حداکثری است، اما قاعده تصمیم‌گیری‌ها بر مبنای سازوکار مصوب جبهه با رای اکثریت است و بالطبع اعضا اعم از حقیقی و حقوقی باید پایبند به تصمیمات جمعی باشند و البته امیدواریم اجماع معناداری در این دوره شکل بگیرد. در ادامه و پیش از سخنان سیدمحمد خاتمی، هر یک از اعضای هیات‌ریسه تحلیل و نگاه خود نسبت به مسائل و شرایط کشور و نیز وضعیت حال حاضر جبهه اصلاحات را بیان کردند.

منبع: روزنامه اعتماد 23 مرداد 1402 خورشیدی